

Industri löftet

En tillväxtpakt mellan politik och industri
med 20 reformförslag för att stärka svensk
ekonomi och ge industrin framtidskraft

FEBRUARI 2026

Industrilöftet ger hela Sverige framtidskraft

Våra industrier är en bärande del av vårt välstånd, vår innovationsförmåga och en viktig del av vår beredskap i en orolig omvärld.

Vi har mycket som talar för oss. Sverige är fortfarande en av världens mest innovativa ekonomier. Våra företag utvecklar lösningar som behövs globalt – för klimatet, hälsan, tillväxten, framtidens industrijobb och säkerheten.

Men Sverige, liksom resten av världen, befinner sig i en tid av snabb och genomgripande förändring. Den globala konkurrensen hårdnar och geopolitiska spänningar påverkar företagen.

På hemmaplan brottas vi med en segdragen lågkonjunktur, en arbetslöshet som är högre än i jämförbara länder och en tillväxt som länge varit svagare än önskat. Investeringar för hundratals miljarder fastnar i långdragna tillståndprocesser, elkostnader skjuter i höjden, och företag i expansiva branscher hittar inte den kompetens som krävs för att växa.

Det är allvarligt. Inte bara för företagen – utan för hela Sverige.

För att möta och mota denna oroliga omvärld behöver svenska politiker förstå att när industrin får förutsättningar att växa blir jobben fler, skatteintäkterna ökar och vår gemensamma motståndskraft mer solid.

Industrilöftet bygger på att om politiken lovar att skapa rätt förutsättningar – snabbare tillstånd, stabil energiförsörjning, tillgång till kompetens och konkurrenskraftiga villkor – då kommer industrin att investera, växa och skapa fler jobb i Sverige.

Sverige behöver ett Industrilöfte.

Industrin är en framtidskraft viktig för alla oss som arbetar och verkar i Sverige – låt oss använda den!

Jakob Tellgren, VD IKEM

Sammanfattning

Sveriges industri står inför en tid av stora möjligheter, men också stora utmaningar. För att landet ska behålla konkurrenskraft, jobb och innovationskraft behövs ömsesidiga löften mellan politik och industri.

Om politiken lovar:

Riv hinder för industriell tillväxt – öka reformtempot!

1. Förenkla och snabba på tillståndprocesserna.
2. Inrätta en myndighet för miljöprövning.
3. Minska regelbördan för industrin genom mer dialog med industrin vid regelutveckling.
4. Säkerställ att nya miljö- och klimatregler väger in industrins konkurrenskraft.
5. Höj servicenivån hos myndigheter och ge snabb återkoppling till företag.
6. Utgå från prognoser vid investeringar i elnät och energiproduktion.
7. Arbeta för snabbare anslutning av ny elanvändning och inför en effektgaranti om besked inom tre månader för små och medelstora företag.

Fler investeringar till Sverige – modern industripolitik

8. Inför ett bredare innovationsavdrag utan tak för FoU.
9. Stärk Business Swedens uppdrag att attrahera industriinvesteringar.
10. Ge Business Sweden ett samordnande uppdrag som koordinerar de myndigheter som arbetar med tillväxt och industrietablering.
11. Bilda ett högnivåforum där relevanta myndigheter och näringslivsföreträdare årligen kan stämma av mål och utmaningar. Forumet bör ledas av Business Sweden och även ha internationella näringslivsföreträdare i rådet.
12. Ge Finansdepartementet i uppgift att formulera ett kvantifierat mål för ökning av utländska investeringar i industrin, och låt Ekonomistyrningsverket följa upp målet årligen.

Fyll kompetensgapet – säkra framtidens industrijobb

13. Senarelägg valet av inriktning på gymnasiet så att unga kan fatta mer välgrundade beslut.
14. Satsa 500 miljoner kronor på en industripott för yrkeshögskolans snabbspår och skräddarsydda kurser.
15. Inför en Labb-peng på 662 miljoner kronor för att alla ska få experimentera i grundskolan som ett första steg i STEM-strategin.
16. Höj skatterabatten för internationella experter till 50 procent för att det ska bli mer attraktivt för tekniktalanger att välja Sverige.

Driv omställningen – lagt kort ligger

17. Fasa ut förbränning av råvara som kan bli nya produkter – sluta elda avfall som kan återvinnas.
18. Ge mer investeringsstöd för utbyggnad av avancerad återvinningsteknik och användning av bioråvaror.
19. Slå ihop Klimatklivet och Industriklivet till ett samlat omställningsstöd.
20. Sätt realistiska, långsiktiga mål för omställning med förutsättningar som gör investeringar attraktiva.

Så lovar industrin tillbaka:

- Ökade investeringar i Sverige när regelverk blir tydliga och förutsägbara.
- Fler jobb, ökad lönsamhet och stärkt industriell kapacitet i Sverige.
- Mer utvecklad forskningsbaserad produktion i Sverige.
- Ökade investeringar i ny teknik, hållbar produktion och internationell konkurrenskraft.
- Fler möjligheter till utbildning, praktik och lärlingsplatser i industrin.
- Attraktiva karriärvägar och långsiktig kompetensutveckling.
- Investeringar i klimatneutral och cirkulär produktion.
- Utveckling av ny teknik som stärker Sveriges oberoende, resurseffektivitet och konkurrenskraft.
- Ökad framtidskraft i både industrin och samhället.

**Läs mer om vilka löften vi hoppas på från politiken
– och vad vi lovar i gengäld på industriloftet.se**

Inledning

Industrin i Sverige sysselsätter, direkt och indirekt, över 800 000 människor. Bakom den siffran finns inte bara jobb, utan också familjer, lokalsamhällen och framtidstro – från små orter till stora städer.

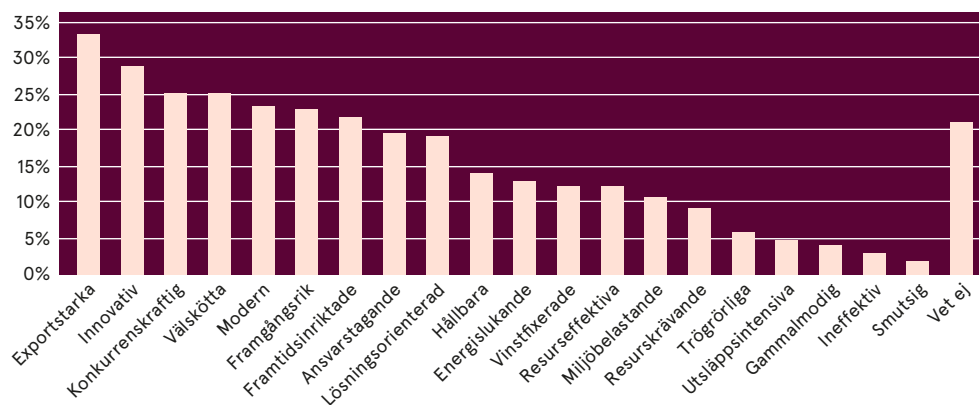
Industrin står för omkring en femtedel av Sveriges BNP. Det betyder att var femte krona som skapas i landet har sitt ursprung i industrin. Det är pengar som bidrar till skolor, vård, omsorg, infrastruktur och trygghet – sådant som kommer oss alla till del, oavsett var vi bor eller vad vi arbetar med. Industrin är därför inte en isolerad sektor, utan en motor som driver hela samhället framåt.

Industrins bidrag till BNP är ungefär dubbelt så stort som kostnaden för hela hälso- och sjukvården i Sverige.

Samtidigt är industrin mer än siffror och statistik. Det är innovation, yrkesskicklighet och stolthet. Det är generationer av kunskande som möter ny teknik och hållbara lösningar. När industrin utvecklas och växer skapas ringar på vattnet som stärker andra näringar, ökar Sveriges konkurrenskraft och ger fler människor möjlighet att bidra och försörja sig.

Svensk tillverkningsindustri har ett starkt grundförtroende – fler vill se industrin växa

Därför är det också glädjande att allmänheten har ett stort förtroende för svensk tillverkningsindustri. Människor i vårt land har en tydligt positiv bild av industrin, och beskriver den som exportstark och innovativ. Det vittnar om en förändrad och mer nyanserad syn, där industrin uppfattas som viktig, ansvarstagande och i takt med sin tid, jämfört med tidigare då industrin hade ett något sämre rykte.

Undersökningen genomfördes av Novus på uppdrag av IKEM i januari 2026. Frågan som ställdes var: Vilken är din generella bild av svensk tillverkningsindustri? Fler svarsalternativ var möjliga.

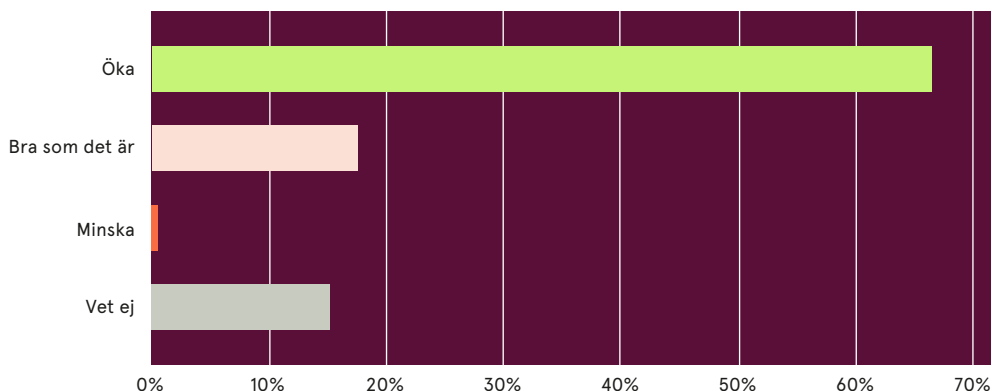
Omvärldsläget utmanar, men hinder finns även på hemmaplan

Den globala ekonomin befinner sig i ständig förändring. Sveriges och Europas ekonomier tappar fart och arbetstillfällena. Samtidigt ökar konkurrensen från andra regioner. Vi befinner oss i en långdragen lågkonjunktur, med varsel och uppskjutna investeringar till följd för svenska företag.

Samtidigt rapporterar Accelerationskontoret att runt 240 miljarder kronor i industrirelaterade investeringar väntar i svenska tillståndsprocesser – pengar som skulle kunna skapa jobb, stärka vår innovationskraft och bidra till klimatomställningen.

Den globala konkurrensen om företagsinvesteringar blir allt hårdare. Investeringar är långsiktiga beslut som gör att kompetens och kunskap byggs upp lokalt kring ny teknik och moderna lösningar. När andra länder förbättrar sina villkor för att attrahera investeringar behöver även Sverige stärka sitt erbjudande för att inte halka efter. Företagsledningarna fattar kontinuerligt beslut om var nästa investering ska placeras. Även om mycket fungerar bra i Sverige finns det områden där hinder behöver undanröjas för att säkra investeringar och fortsatt tillväxt.

Svenska folket vill se att svensk industri växer. För att möta utvecklingen i omvärlden, och se till att Sverige står stark i konkurrensen om investeringar och arbetstillfällen behöver industrin och staten skapa en gemensam bild av framtiden och hur vi bäst når dit. I den här rapporten föreslår vi tjugo reformer som avsevärt skulle förbättra villkoren för industrins möjligheter att växa.

Två av tre vill se att svensk tillverkningsindustri växer. Undersökningen genomfördes av Novus på uppdrag av IKEM i januari 2026. Frågan som ställdes var: Anser du att Sverige ska satsa på att öka eller minska antalet tillverkningsindustrier.

239 079 000 000 kr

Investeringar på nästan 240 miljarder kronor, fördelat på 45 projekt väntar i krångliga processer. Källa: Accelerationskontoret (2025), Här och nu i hela landet.

Våra reformförslag

Här presenterar IKEM fyra områden där vi ser att det behövs reformer. Totalt rör det sig om tjugo konkreta förslag där politiken kan förbättra förutsättningarna för industrin. Vi lovar i utbyte att satsa på Sverige, skapa fler jobb, öka investeringar och skynda på omställningen till en grönare och mer hållbar industri.

Riv hinder för industriell tillväxt – öka reformtempot!

Industrins konkurrenskraft hämmas i dag av långsamma tillståndprocesser, komplexa regelverk och bristande samordning mellan myndigheter. Om vi vill ge industrin möjlighet att växa, måste grundförutsättningarna bli bättre. Krångliga processer och brist på fokus i industripolitiken har lett till att Sverige gått miste om tiotusentals nya jobb i avancerad tillverkningsindustri.¹ Investeringar försenas eller blir aldrig av. Många företag möts i dag av oklara instruktioner, dubbelrapportering och överimplementering av EU-regler, där Sverige ofta går längre än andra medlemsländer. Detta gör att företag lägger tid och resurser på administration i stället för utveckling.

Förenkla regler – snabbare service till industrin

Myndigheter behöver ge bra och snabb snabbare service till industrin så att det är enkelt att förstå vad som ska göras och går snabbt att göra rätt från början. Därtill behöver samarbetet med näringslivet förbättras när regelverk utvecklas så att regelverk passar verksamheterna – inte minst i små och medelstora företag. Konsekvensanalysen inför regelförändringar behöver stärkas så att det blir tydligare för beslutsfattare vad olika förslag innebär för företagen.

När vi frågade våra medlemsföretag om hur mycket tid olika regler tar svarade två tredjedelar av de tillfrågade medlemsföretagen att regelkrångel tar orimligt mycket av verksamhetens tid och resurser. 8 av 10 anser att regelbördan hindrar investeringar och tillväxt. Det är en tydlig signal till politiken att agera. Samtidigt är det viktigt att poängtera att företag anser att regelverk inte bara är av ondo. Företag är väldigt måna om att göra rätt – men förstår inte alltid syftet med rapporteringen och man upplever inte att det är anpassat efter mindre företags behov.

”Regelkrångel tar fokus ifrån annat arbete som skulle kunna stärka vår konkurrenskraft och få oss att växa.”
– medlemsföretag i IKEM

Gör det snabbare och enklare att få tillstånd

Hela 6 av 10 av våra medlemsföretag ser dagens miljötillståndsregleringar som krångliga och menar att de hindrar investeringar och tillväxt. Regelkrångel och obegripliga rapporteringskrav tar tid och kostar pengar.

”Miljötillstånd är en väldigt tung process att söka. Enklare att köpa/sourca produkter.”
– medlemsföretag i IKEM

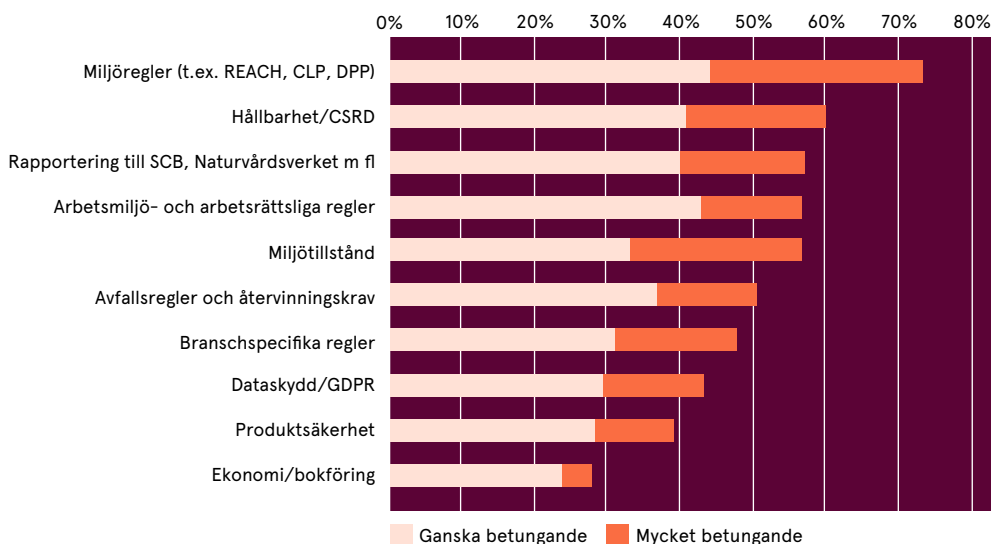
Vi vill se snabbare, mer förutsägbara och ändamålsenliga miljötillståndsprocesser som möjliggör investeringar och industrins klimatomställning. Tillståndsprövningen behöver präglas av kortare handläggningstider, tydligare regelverk och mer enhetliga myndighets- och domstolsbedömningar.

Processerna bör förenklas genom bättre samordning mellan berörda aktörer och färre onödiga moment som i dag leder till utdragna överklaganden. Kraven på miljöunderlag och utredningar behöver vara proportionerliga, effektiva och anpassade för att minska kostnader

¹ IKEM (2025), Irlands biopharma-mirakel

och tidsåtgång för företagen. Samtidigt måste lagstiftningen moderniseras så att den håller jämna steg med teknikutvecklingen och klimatomställningens tempo, i stället för att skapa flaskhalsar för investeringar inom energi och industri.

Miljötilståndsutredningen som regeringen har tillsatt pekar i samma riktning och visar på behovet av ett mer effektivt system. Vi välkomnar därför förslaget om att ersätta dagens miljöprövning med en ny nationell myndighet.

Hela 73 procent av de tillfrågade företagen ser miljöregler som mycket eller ganska betungande. Mer än hälften av de tillfrågade anser att miljötilstånd är mycket eller ganska betungande. Källa: Undersökning av Novus på uppdrag av IKEM (2025).

Effektgaranti – el när industrin behöver den

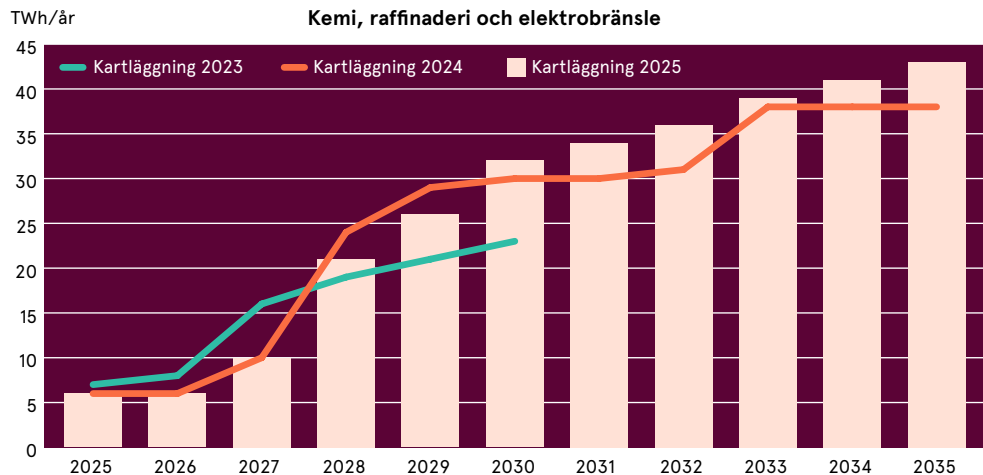
Energipolitik måste utformas med användaren i fokus. För att industrin ska kunna investera och växa i Sverige behöver företagen kunna räkna med att få tillgång till el när behovet uppstår. Det innebär att det inte räcker med att det finns el i systemet sett över ett år, effekten måste kunna garanteras vid givna tillfällen i produktionen.

Därför vill vi se en effektgaranti till näringslivet, som ger företag ett tydligt och bindande besked om vilken effekt som kan tilldelas, när den kan levereras och till vilka villkor. För små och medelstora företag bör en sådan effektgaranti innebära att besked om tillgång till effekt ges inom tre månader, så att investeringsbeslut inte fördröjs av osäkerhet. Besluten inom energipolitiken måste dessutom ta hänsyn till den samlade elkostnaden, där både elpris, nätkostnader, effektavgifter och andra avgifter vägs in, eftersom det är den totala kostnaden som avgör om en investering är möjlig. Hela elsystemet behöver därför bli mer transparent och begripligt, även för mindre företag, så att kostnader och villkor är förutsägbara över tid och inte utgör ett hinder för industriell utveckling.

En rapport från internationella revisionsbyrån EY visade under förra året att 53 procent av svenska företag anser att stigande och instabila elkostnader påverkar deras lönsamhet och konkurrenskraft.²

² Källa: EY (2025), How can soaring energy demand drive lasting prosperity?

”Vår industri arbetar hårt med att ställa om och elektrifieras. Men vi behöver rätt förutsättningar för att lyckas. Stabil tillgång till el och konkurrenskraftiga och förutsägbara priser krävs för att industrin ska kunna ställa om.”
— *Geir Tangenes, vd Ineos Sverige*

Bilden visar ett kraftigt ökande behov av energi för svenska företag fram till 2035. Energifrågan är central för att attrahera och behålla industrietableringar i Sverige. Källa: Behovsrapporten SKGS.

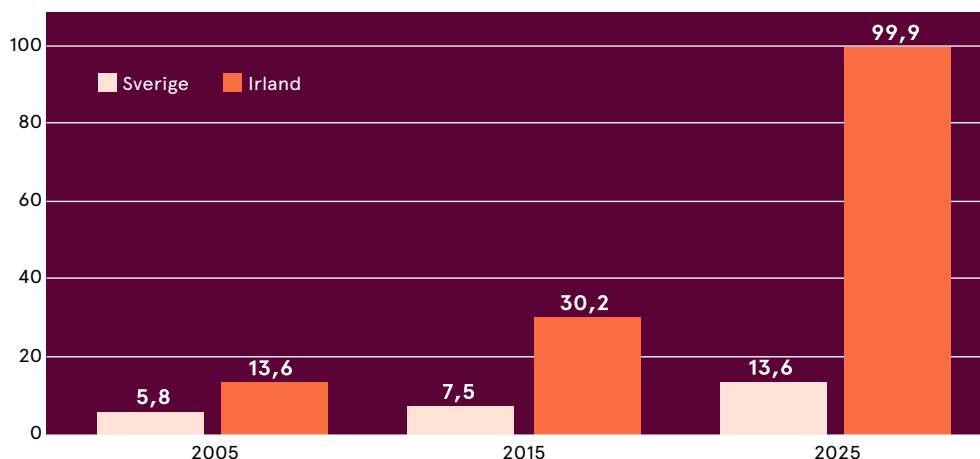
Vi vill se politiska löften som river hinder för tillväxt

1. Förenkla och snabba på tillståndprocesserna.
2. Inrätta en myndighet för miljöprövning.
3. Minska regelbördan för industrin genom mer dialog med industrin vid regelutveckling.
4. Säkerställ att nya miljö- och klimatregler väger in industrins konkurrenskraft.
5. Höj servicenivån hos myndigheter och ge snabb återkoppling till företag.
6. Utgå från prognoser vid investeringar i elnät och energiproduktion.
7. Arbeta för snabbare anslutning av ny elanvändning och inför en effektgaranti om besked inom tre månader för små och medelstora företag.

Fler investeringar till Sverige – modern industripolitik

Sverige har mycket gynnsamma förhållanden för investeringar. Allt oftare lyfts den svenska kapitalmarknaden fram som gott exempel. Det är en stor fördel att ha en levande och aktiv marknad för lån och investeringar, som drar till sig kapital från stora delar av världen. Trots det kan Sverige bli mer attraktivt för industriinvesteringar.

Krångliga regler och långsamma tillståndsprövningar är en förklaring till det. En annan del i förklaringen är att andra länder är mer aktiva i att attrahera investeringar. Många andra länder har uttalade mål och arbetssätt för att attrahera investeringar. Ett exempel är Irland som har en väl utvecklad strategi för att attrahera industriinvesteringar, med väl fungerande samarbeten mellan myndigheter, näringsliv och akademi. Det har lett till att landet har ökat sin läkemedelstillverkning, halvledartillverkning och export avsevärt jämfört med Sverige. En vanlig uppfattning är att Irland uppnår detta med lägre skatter. Men en minst lika viktig faktor är att Irlands myndigheter jobbar samordnat, snabbt och intensivt tillsammans med näringslivet. Det behöver Sverige också göra.

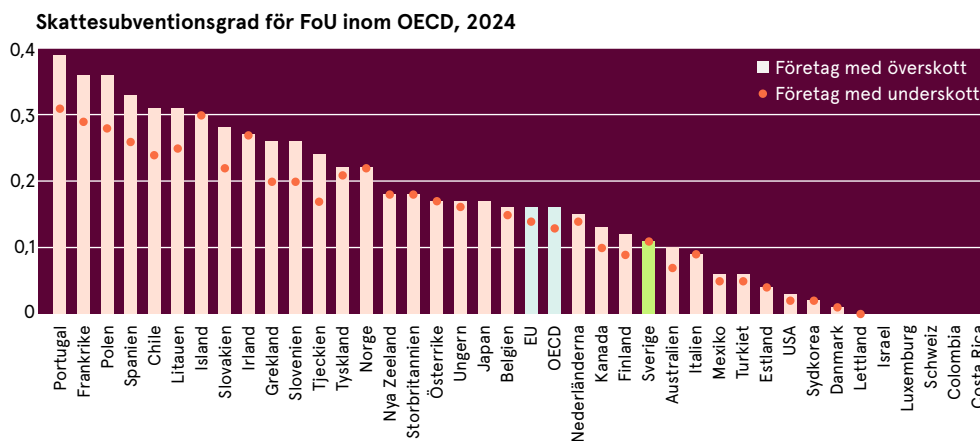
Irland drar ifrån Sverige. Landet har kraftigt ökat värdet av sin läkemedelsexport de två senaste decennierna. Exportvärde läkemedel 2005 till 2025, Sverige och Irland, miljarder euro.

Källa: IKEM (2025), Irlands biopharma-mirakel.

Innovationsavdrag för att locka framtidens industri

Avgörande för att Sverige ska attrahera den högförädlade, produktiva industrin med ny teknologi är att även företags forskningsinvesteringar kommer till landet. Därför är ett bredare innovationsavdrag en ytterst viktig komponent för att attrahera framtidens industri.

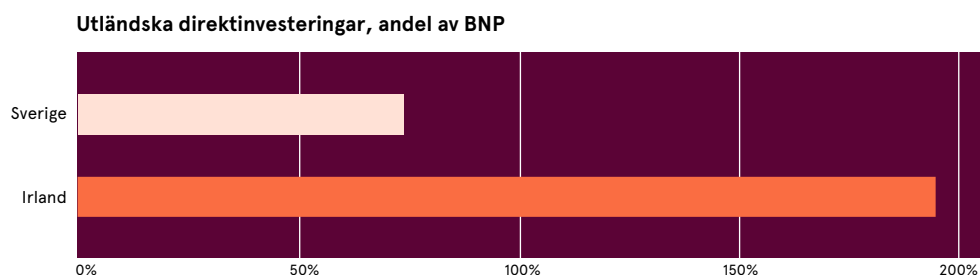
Sverige bör fortsätta att bygga sin konkurrenskraft på stark samverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor, med långsiktiga satsningar på forskning och innovation. Samtidigt behövs ett konkurrenskraftigt innovationsavdrag utan tak för forskning och utveckling. I dag är Sveriges bolagsskatt för FoU-intensiva företag hög i internationell jämförelse, vilket försvagar vår attraktionskraft. Konsekvensen är att nya satsningar på forskning, avancerad teknik och produktion i allt högre grad hamnar utomlands. Ett innovationsavdrag är därför nödvändigt för att attrahera och behålla högkvalitativa investeringar, stärka Sverige som kunskapsnation och värna skattebasen i en globaliserad ekonomi.

Sverige har idag lägre skattesubventioner för företagsinvesteringar i forskning och utveckling jämfört med många konkurrerande länder. Källa: SOU 2026:01.

Locka fler investeringar aktivt

Det behövs aktiva insatser för att locka fler industrietableringar till Sverige. Forskning, utveckling och innovation behöver finnas kvar och växa i Sverige – inte flyttas till andra delar av världen. Rätt ekonomiska förutsättningar behövs för att attrahera direktinvesteringar. IDA, den irländska myndigheten för att attrahera investeringar, bedriver en aktivt uppsökande verksamhet för att locka företag att etablera industri i landet. Det borde även svenska staten göra. Ge Business Sweden utökade medel och stärkt uppdrag för att få fler etableringar på plats.

Omfattningen av utländska direktinvesteringar (FDI) i Sverige och Irland år 2024. Siffrorna illustrerar att Sverige har stora utländska investeringar relativt sin ekonomi, men att Irland presterar mycket bättre. Källa: Eurostat.

Vi vill se politiska löften som lockar till fler investeringar

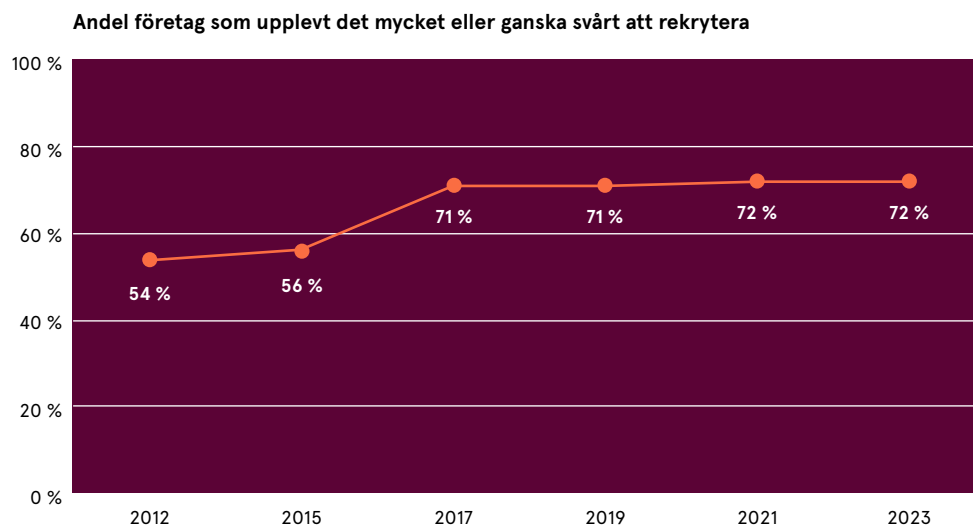
8. Inför ett bredare innovationsavdrag utan tak för FoU.
9. Stärk Business Swedens uppdrag att attrahera industriinvesteringar.
10. Ge Business Sweden ett samordnande uppdrag som koordinerar de myndigheter som arbetar med tillväxt och industrietablering.
11. Bilda ett högnivåforum där relevanta myndigheter och näringslivsföreträdare årligen kan stämma av mål och utmaningar. Forumet bör ledas av Business Sweden och även ha internationella näringslivsföreträdare i rådet.
12. Ge Finansdepartementet i uppgift att formulera ett kvantifierat mål för ökning av utländska investeringar i industrin, och låt Ekonomistyrningsverket följa upp målet årligen.

Fyll kompetensgapet – säkra framtidens industrijobb

Kompetensförsörjningen är en central fråga för Sveriges tillväxt, konkurrenskraft och långsiktiga beredskap. Sveriges ekonomiska styrka har länge vilat på ett starkt humankapital. En bred utbildningsbas och hög teknisk kompetens har varit avgörande för att bygga en konkurrenskraftig industri med högt förädlingsvärde. Denna styrka ska dock inte tas för given.

Svårt att rekrytera rätt kompetens

Rekryteringssvårigheterna bland företagen har ökat kraftigt över tid och utgör i dag ett strukturellt problem. Andelen företag som uppger att det är mycket eller ganska svårt att rekrytera har stigit från drygt hälften i början av 2010-talet till över 70 procent under det senaste decenniet. Nivån har därefter legat kvar på en hög nivå, vilket visar att problemen inte är konjunkturella utan långsiktiga.³

Allt fler företag har svårt att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Över 70 procent av företagen upplever att det är mycket eller ganska svårt att rekrytera. Källa: Svenskt Näringsliv (2024), Kompetens – var god dröj. Rekryteringsenkäten 2023/2024.

Rekryteringssvårigheterna är särskilt stora för yrkesroller som kräver mycket hög och specialiserad kompetens, såsom naturvetare, ingenjörer och tekniska specialister. Ålderssammansättningen inom våra industrier innebär dessutom att närmare 10 000 anställda kommer att gå i pension under de kommande åren, särskilt i tekniska och yrkesspecifika roller.⁴ Rekryteringssvårigheter får direkta effekter på företagets lönsamhet och möjlighet att expandera. Nästan fyra av tio företag uppger att rekryteringssvårigheter har försämrat lönsamheten genom ökade kostnader och lika många har tvingats tacka nej till order eller uppdrag.⁵ Därtill leder det till att det är svårare för företag att vinna konkurrensen om investeringar i ny verksamhet internt inom bolaget – och då ökar risken att investeringar hamnar utanför Sverige. Vi vet att tillgång till rätt kompetens är avgörande beslutsfaktor när företag väljer i vilket land en investering sker. Detta gäller i särskilt hög grad när investeringarna sker i ny teknologi.

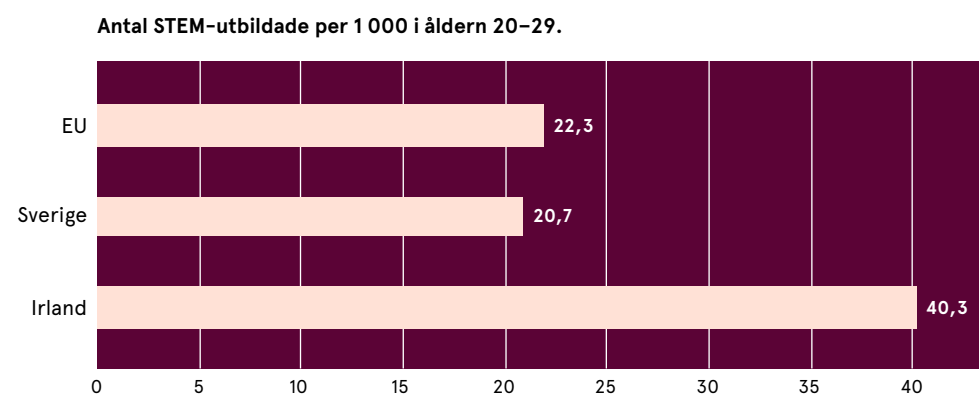
³ Svenskt Näringsliv (2024), Kompetens – var god dröj. Rekryteringsenkäten 2023/2024

⁴ Egna beräkningar

⁵ Egna beräkningar

Allt färre väljer utbildning som leder till jobb inom industrin

Samtidigt som rekryteringen är utmanande väljer allt färre unga gymnasieutbildningar som kan leda till jobb inom industrin. I hela landet har andelen elever som går gymnasieutbildningar inom teknik och naturvetenskap minskat kraftigt under de senaste fem åren.⁶ Intresset för STEM-ämnena (science, technology, engineering, mathematics) sjunker redan efter mellanstadiet, särskilt bland flickor.⁷ Det sätter press på den framtida kompetensförsörjningen. Jämfört med Irland, som har varit snabbare med att ta fram STEM-strategi och implementera insatser för att öka andelen STEM-utbildade, ligger Sverige i bakvattnet. Irland har drygt 40 STEM-utbildade per tusen i åldrarna 20–29 år medan Sverige har 21, under EU-genomsnittet. Detta leder till ett strukturellt underskott av utbildade över en lång tid framöver och är tillväxthämmande för svensk industris utveckling. IKEM:s industrier vill gärna hjälpa till och har lovat i sin färdplan att öppna upp för fler utbyten, praktikplatser, examensarbeten och interaktion med utbildningsväsendet i ännu högre grad för att bidra till landets tillväxt.

Källa: Eurostat (2022)

Styr utbildningssystemet så att industrin kan anställa fler

Vi behöver ta krafttag för att få unga intresserade av framtidens jobb inom industrin. Här finns möjlighet att ta del av en stor teknologisk framdrift, vara pådrivande inom klimatomställningen, och samtidigt bygga oberoende och motståndskraft i tider av kris. Detta skapar både nya yrkesroller och ett stort behov av kompetens inom teknik, IT och hållbarhet. Det innebär att unga som går industri-, teknik- och ingenjörsutbildningar har mycket goda jobbchanser.

Inför en LABB-peng på 662 mkr för att alla ska få experimentera i grundskolan som ett första steg i att få fler intresserade av naturvetenskapliga ämnen i skolan. Det bör vara lika självklart att ha bra naturvetenskapliga labb i skolan som att ha ett skolbibliotek.

Skjut upp gymnasievalet så att fler elever får bättre förutsättningar att välja rätt inriktning. Att fatta ett avgörande yrkesval vid femton års ålder är för tidigt. Inför en gemensam grund i gymnasieskolan och senarelägg inriktningsvalet tills ungdomarna är mogna att fatta välgrundade beslut.

Satsa 500 miljoner kronor på en industripott för yrkeshögskolans snabbspår

På Irland finns möjlighet för företag att skräddarsy korta kurser på tre dagar, men i Sverige är både kurslängd och ledtider för att ta fram kurser för yrkesverksamma långa.⁸ Till och med yrkeshögskolan som premieras för sin snabbhet har cirka ett halvårs ledtid för att ansöka, få beviljande och öppna kurs för antagning. Universitet och högskola längre än så.

Irland har visat att det är möjligt att skapa snabbare utbildningssystem för skräddarsydda kurser. Industrin talar om att när en ny teknologi är mogen och ett globalt företag vill investera

⁶ Sveriges Ingenjörer (2025), Lång väg kvar till regeringens mål

⁷ IVA (2024), "Det är ju inte allmänbildning direkt"

⁸ IKEM (2025), Irlands biopharma-mirakel

så startar en intern konkurrens mellan enheter i olika länder. Tiden för att starta en utbildning som matchar behovet kan vara helt avgörande för var investeringen hamnar.

Därför vill vi se att politiken satsar 500 miljoner kronor på en industripott för att bygga ut yrkeshögskolans snabbspår och kurser för att fylla kompetensgapet. Riv hinder mellan industri, yrkeshögskola och högskola för att snabbare få riktade utbildningar för att bemanna nya industrisatsningar i Sverige.

Vi vill se politiska löften som bidrar till att fler jobbar i industrin

13. Senarelägg valet av inriktning på gymnasiet så att unga kan fattar mer välgrundade beslut.
14. Satsa 500 miljoner kronor på en industripott för att bygga ut yrkeshögskolans snabbspår och skräddarsydda kurser.
15. Inför en Labb-peng på 662 miljoner kronor för att alla ska få experimentera i grundskolan som ett första steg i STEM-strategin.
16. Höj skatterabatten för internationella experter till 50 procent för att det ska bli mer attraktivt för tekniktalanger att välja Sverige.

Driv omställningen – lagt kort ligger

Omställningen handlar idag om mycket mer än bara klimatet. Det är ett viktigt sätt att stärka den svenska och europeiska självständigheten och strategiska oberoendet – både avseende förädlingsvärde och tillgången till kolråvara. Tyvärr en nödvändighet i en tid då vi inte kan ta för givet att den regelbaserade världsordningen fortfarande gäller. Genom att ställa om kan svensk industri nyttja avfall som råvaror att cirkulera till nya produkter i stället för att bränna det. Men då krävs att samhällsmålen kompletteras med regler som bidrar till industrins omställning. Dagens system innebär att råvaror inte återvinns i tillräcklig utsträckning och att återvunnen och biobaserad råvara inte kan konkurrera i pris mot fossil råvara. Det binder oss på ett ogynnsamt sätt till beroende av fossil råvara från stater som inte vill oss väl.

Därför är det viktigt att fullfölja inriktningen för omställningen – att inte hålla fast vid mål och krav straffar de industrier som har investerat.

Sluta elda avfall som kan återvinnas

För att stärka Sveriges cirkulära ekonomi och minska industrins klimatavtryck behöver vi fasa ut förbränningen av råvaror som kan användas för att skapa nya produkter. I dag går stora mängder avfall som är fullt återvinningsbara till förbränning, vilket innebär att värdefulla material bränns upp i stället för att återföras till kretsloppet. Genom att styra bort från förbränning och i stället prioritera materialåtervinning kan vi bättre ta tillvara resurser. Detta är särskilt viktigt i en tid då både europeisk och global industri efterfrågar mer hållbara och cirkulära materialflöden.

Investeringsstöd för utbyggnad av avancerad återvinningsteknik

För att accelerera den gröna omställningen krävs incitament som möjliggör forskning och utbyggnad av avancerad återvinningsteknik och en ökad användning av bioråvaror i produktionen. Genom att skapa bättre förutsättningar för företag att investera i cirkulära och resurseffektiva lösningar kan Sverige både minska klimatpåverkan och stärka sin position som ledande inom hållbar industriell utveckling. Detta handlar om att skala upp tekniker som kemisk återvinning, materialåtervinning av komplexa flöden och utvinning av sekundära råvaror, liksom att stimulera övergången från fossila till biobaserade insatsvaror i allt från kemikalie- och materialindustrin till stora processindustrier.

Genom att slå ihop Klimatklivet och Industriklivet till ett gemensamt och mer sammanhållet omställningsstöd kan staten skapa ett kraftfullt verktyg som ger industrin tydligare och mer förutsägbara villkor. Ett samlat stöd skulle minska administrationen, förenkla ansökningsprocesserna och möjliggöra bredare finansiering av projekt som kombinerar energieffektivisering, elektrifiering, återvinning, digitalisering och övergången till fossilfri produktion.

Vi vill se fler politiska löften som bidrar till en grön omställning

17. Fasa ut förbränning av råvara som kan bli nya produkter – sluta elda avfall som kan återvinnas.
18. Ge mer investeringsstöd för utbyggnad av avancerad återvinningsteknik och användning av bioråvaror.
19. Slå ihop Klimatklivet och Industriklivet till ett samlat omställningsstöd.
20. Sätt realistiska, långsiktiga mål för omställning med förutsättningar som gör investeringar attraktiva.

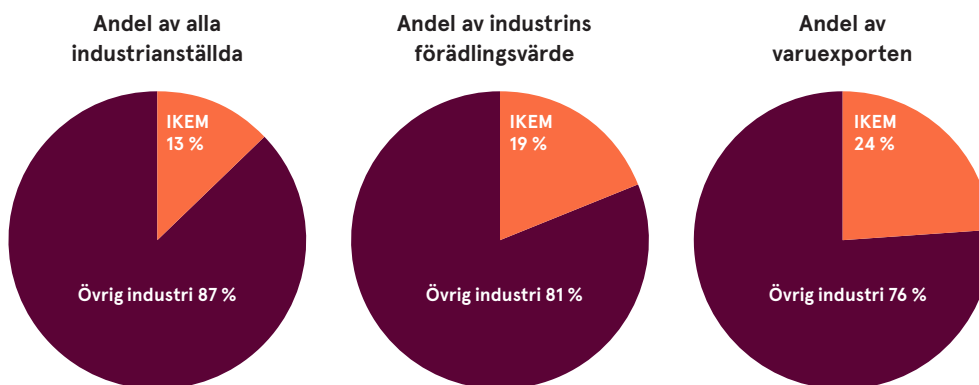
Om IKEM

IKEM:s medlemsföretag står för 25 procent av svensk industriexport och är förutsättningen för den gröna omställningen både när det gäller återvinningen av resurser och energi.

IKEM:s 1200 medlemsföretag ligger i innovationens framkant och jobbar varje dag med att bryta hundra år av oljeberoende, ta fram läkemedel för att bota cancer eller obesitas, bidra till att Sverige har rent dricksvatten, eller göra kläder av vatten. Tillsammans bidrar de till att skapa en mer hållbar framtid.

IKEM representerar drygt 75 000 medarbetare. De största branscherna är kemikalier, läkemedel, plast, gummi och raffinaderi, men bland företagen finns också biokemi och bioteknik. Vi företräder även medlemmar inom sten-, tvätt-, metall- och återvinningsindustrin. Medlemsföretagen varierar från små innovativa start ups till globala koncerner.

De anställda i IKEM-företagen är högutbildade – hela 50 procent har högskole- eller forskarutbildning. I den övriga tillverkningsindustrin är motsvarande siffra 29 procent. Nästan en femtedel av den forskning som bedrivs inom näringslivet går att härleda till innovations- och kemiindustrierna.

Källa: SCB, data bearbetade av IKEM

Industri löftet

IKEM – Innovations och kemiindustrierna i Sverige
Box 55915 | SE-102 16 Stockholm
010-455 38 50 | info@ikem.se | ikem.se

IKEM